

Brüssel, 13. oktoober 2022
(OR. en)

13370/22

ENFOPOL 497
SPORT 44
JAI 1313

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	13. oktoober 2022
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	12152/22
Teema:	Nõukogu järeldused, milles käsitletakse vajadust ennetada pürotehnika kasutamist jalgpallistaadionite ja muude spordirajatiste pealtvaatajate aladel ning võidelda selle vastu – <i>Nõukogu järeldused (13. oktoober 2022)</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu 3899. istungil (justiits- ja siseküsimused) 13. oktoobril 2022 heaks kiidetud nõukogu järeldused, milles käsitletakse vajadust ennetada pürotehnika kasutamist jalgpallistaadionite ja muude spordirajatiste pealtvaatajate aladel ning võidelda selle vastu.

Nõukogu järeldused, milles käsitletakse vajadust ennetada pürotehnika kasutamist jalgpallistaadionite ja muude spordirajatiste pealtvaatajate aladel ning võidelda selle vastu

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

- (1) Võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 2 (õigus elule), artikli 3 lõiget 1 (õigus kehalisele puutumatusele) ja artikli 31 lõiget 1 (töötaja õigus töötingimustele, mis on tema tervise, ohutuse ja väärikuse kohased);
- (2) Võttes arvesse Euroopa Liidu eesmärki tagada kodanikele vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal kõrgetasemeline kaitse, arendades liikmesriikide ühist tegevust politseikoostöö valdkonnas;
- (3) Võttes arvesse nende miljonite Euroopa kodanike tervist, ohutust ja julgeolekut, kes igal aastal Euroopas reisivad, et jälgida Euroopa jalgpallivõistlusi ja -turniire (ja muid spordiüritusi);
- (4) Võttes arvesse mitme tuhande Euroopa kodaniku tervist, ohutust ja julgeolekut, kes on jalgpallistaadionitel ja muudes spordirajatistes osavõtjad, kohtunikud, tegevuse korraldajad ja oluliste ohutus-, julgeoleku- ja muude ülesannete täitjad;
- (5) Võttes arvesse liikmesriikidevahelisi erinevusi seoses i) nende põhiseaduslike, õiguslike, kultuuriliste ja ajalooliste asjaoludega ning ii) jalgpallimängudel ja muudel spordiüritustel pürotehnika kasutamise laadi ja tõsidusega;
- (6) Võttes arvesse kättesaadavaid andmeid, mis tõendavad, et jalgpallipoolehoidjad kasutasid viimastel turniiridel, muudel rahvusvahelise mõõtmega jalgpallivõistlustel ja liikmesriikides toimunud võistlismängudel jalgpallistaadionitel laialdaselt pürotehnikat;

- (7) Võttes arvesse jalgpallistaadionitel pürotehnika kasutamisega seotud tervise- ja ohutusriske käsitleva sõltumatu teadusuuringu ühemõttelisi järeldusi,¹ milles järeldati muu hulgas, et pürotehnika ohutu kasutamine jalgpallistaadionite ja muude spordiväljakute pealtvaatajate aladel ei ole võimalik²;
- (8) Võttes arvesse jalgpalli- ja muudes spordirajatistes viibivate pealtvaatajate, mängijate ja ametnike ning avaliku ja erasektori turva- ja julgeolekutöötajate vigastusi, mis on tingitud pürotehnika kuritegelikust ja juubeldavast kasutamisest;
- (9) Võttes arvesse selle küsimuse tõsidust ja asjaolu, et pürotehnika kasutamine jalgpalli- ja muudes spordirajatistes on enamiku liikmesriikide õigusraamistikes kuritegu või väärtegu;
- (10) Võttes arvesse, et riikide valitsused, jalgpallivaldkonna ametiasutused³ ja klubid, politsei ja muud asjaomased asutused teevad koostööd, et rakendada siseriiklikke õigusakte ning kaitsta pealtvaatajate, mängijate, ametnike ja üldsuse, erasektori turva- ja julgeolekutöötajate ning teiste jalgpallivõistlustel osalevate isikute tervist ja ohutust;
- (11) Võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu poolt 2018. aastal seatud strateegilist eesmärki ja sellele järgnenud tööprogramme täiendavate meetmete kohta, mille eesmärk on maksimeerida ohutust ja turvalisust seoses rahvusvahelise mõõtmega spordiüritustega, eelkõige jalgpallivõistlustega, milles soovitati, et iga liikmesriik võtaks vastu integreeritud ja mitut asutust hõlmava riikliku lähenemisviisi pürotehnika kasutamise ennetamiseks ja tõkestamiseks jalgpalli- ja muudel spordistaadionitel;
- (12) Võttes arvesse 12. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/29/EL liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, mille kohaselt liikmesriigid võivad võtta siseriiklikke meetmeid, et piirata teatavate pürotehniliste toodete kategooriate kasutamist või müüki üldsusele, eelkõige avaliku julgeoleku või tervise ja ohutuse huvides;

¹ Uuringu „Pürotehnika staadionitel: tervise- ja ohutusalased küsimused seoses pürotehnika kasutamisega jalgpallistaadionitel“ aruanne, mille esitas 2016. aasta novembris dr Tom Smith (koostöös ekspertidest kolleegidega Euroopa eri osadest).

² Pealtvaatajate alade hulka kuuluvad sissepääsud, saalid ja tribüünid.

³ Riiklikud jalgpalliliidud või rahvusvahelised jalgpalliliidud.

- (13) Võttes arvesse nõukogu 9. juuni 2022. aasta soovitus (EL) 2022/915 õiguskaitsealase operatiivkoostöö kohta, milles esitatakse suunised ja standardid piiriülese koostöö parandamiseks Euroopa Liidus;

NÕUKOGU:

KUTSUB liikmesriike ÜLES töötama oma õiguskaitseasutuste ja muude asjaomaste avaliku sektori asutuste kaudu välja tervikliku riikliku strateegia, et ennetada pürotehnika omamist ja kasutamist ning võidelda selle kasutamise vastu jalgpallistaadionitel;

INNUSTAB liikmesriike võtma vastu ja rakendama riiklikku integreeritud ja mitut asutust hõlmavat strateegiat kõikide staadionitel toimuvate jalgpallivõistluste suhtes ning kohaldama vajaduse korral meetmeid muude rahvusvaheliste ja riiklike spordiürituste suhtes, mis toimuvad spordiväljakutel;

RÕHUTAB, et oma riikliku lähenemisviisi väljatöötamisel peaksid liikmesriigid arvesse võtma riikliku integreeritud ja mitut asutust hõlmava strateegia näidiskomponente, mis on esitatud lisas;

TOONITAB, et nõukogu hindab käesolevate järelduste rakendamist kolme aasta jooksul pärast nende vastuvõtmist, eesmärgiga võtta vastu täiendavad meetmed lahendamaks probleem, mis tuleneb pürotehnika kasutamisest jalgpalli- ja muudes spordirajatistes ning muudes spordiüritustega seotud kinnistes ruumides.

**Jalgpallistaadionitel ja vajaduse korral muudes spordirajatistes pürotehnika kasutamise
ennetamine ja tõkestamine**

Mitut asutust hõlmava riikliku integreeritud lähenemisviisi näidiskomponendid

Soovitatud komponendid on esitatud temaatilistes jagudes, kuid rõhutatakse, et soovitatud meetmed kattuvad ning need tuleb välja töötada ja rakendada osana terviklikust lähenemisviisist.

Tähelepanu keskmes on pürotehnika kasutamine jalgpallistaadionitel, kuid vajaduse korral võib seda kohaldada ka muude spordirajatiste suhtes.

Hõlmatud on järgmised teemad:

1. Strateegia narratiiv ja põhimõtted
2. Kommunikatsioon
3. Riikidevahelise koordineerimise kord
4. Staadioni ohutuse ja turvalisuse korraldamise kord
5. Jalgpallialased politseistrateegiad ja -operatsioonid
6. Prokuratuur ja kohtuasutused
7. Koolituskord

Näidiskomponentide kokkuvõte.

1. Strateegia narratiiv ja põhimõtted (vt ka allesitatud kommunikatsioon)

- a) Strateegia narratiivis tuleks keskenduda üksnes tervisekaitse- ja ohutusnõuetele ning mitte esitada muid põhjendusi⁴.
- b) Selle narratiivi tugevdamiseks tuleks strateegia välja töötada ja ellu viia eesmärgiga marginaliseerida selliste üksikisikute ja rühmade mõju, kes jätkavad pürotehnika kasutamist või innustavad selle kasutamist staadionitel hoolimata ohtudest, mida see kujutab teistele poolehoidjatele ja teistele isikutele.
- c) Selleks et parandada poolehoidjate arusaama strateegia õiguspärasusest, tuleks narratiivis rõhutada kavatsust kaitsta inimeste tervist ja ohutust ning järgida poliitikat ja sanktsioone, mis on suunatud pigem pürotehnika kasutajatele kui poolehoidjatele üldiselt.
- d) Selleks et veelgi suurendada kõigi asjaomaste osalejate arusaama õiguspärasusest, tuleks narratiiviga julgustada ja hõlbustada poolehoidjate osalemist selliste poolehoidjate toetusavalduste väljatöötamises, mis ei hõlma pürotehnika kasutamist staadionil.

2. Kommunikatsioon

- a) Strateegia narratiivi peaks toetama ennetav ja mitut asutust hõlmav kommunikatsiooni- ja meediakäsitusstrateegia, mis on kohandatud vastavalt riikide vajadustele ja oludele ning mille eesmärk on:
 - tuua esile sõltumatu teadusliku uuringu tulemused;
 - teavitada kõiki jalgpalliürituste kavandamises ja korraldamises osalevaid osapooli, sealhulgas poolehoidjaid, valitsusasutusi, üldsust ja praktikuid ning mõjutada nende seisukohti;

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/29/EL pürotehniliste toodete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta.

- selgitada, kuidas ja miks kujutab pürotehnika kasutamine staadionil endast olulist lühi- ja pikaajalist tervise- ja ohutusrisi kasutajatele, teistele poolehoidjatele, staadioni- ja päästetöötajatele, mängijatele, ametnikele ja teistele isikutele;
 - selgitada sellest tulenevat vajadust ennetus- ja jõustamismeetmete järele, mille eesmärk on kaitsta pealtvaatajaid, staadioni- ja päästetöötajaid ning teisi isikuid staadionil pürotehnika kasutusest tulenevate tervise- ja ohutusriskide eest.
- b) Kommunikatsiooni- ja meediasstrateegias tuleks täielikult ära kasutada kvaliteetseid haridus- ja selgitavaid materjale, mis võiksid maksimeerida riiklike ja mitut asutust hõlmavate kommunikatsiooni-, haridus- ja ennetuskampaaniate mõju.

3. Riikidevahelise koordineerimise kord

- a) Selleks, et näidata üles kõrgetasemelist poliitilist tahet ja hõlbustada tõhusat mitut asutust hõlmavat koordineerimist, peaks strateegia väljatöötamist ja kohaldamist juhtima valitsuse tasandi vastutav asutus.
- b) Strateegia peaks olema terviklik, vastama Euroopas väljakujunenud headele tavadele ning toetama riikliku õigus- ja reguleeriva raamistiku ühtlustamist, et lisada sätteid, milles:
- selgitatakse iga jalgpallistaadioni ohutuse ja julgeolekuga tegeleva ameti rolli ja vastutust;
 - soovitatakse, et kõigil asjaomastel avaliku sektori ja jalgpallivaldkonna asutustel oleks õigus, võimalus ja kohustus tegutseda tõhusalt pürotehnika kasutamise vastu jalgpallistaadionitel;
 - soovitatakse tagada, et mis tahes pürotehnilise seadme või selle komponendi kasutamine või valdamine jalgpallistaadionile sisenemisel või sellel viibimisel kujutaks iga isiku jaoks kuri- või väärteo toimepanemist;

- soovitatakse tagada, et klubi või staadioni omaniku, juhi, käitaja, töötaja (otsene või lepinguline) või kolmanda isiku jaoks oleks tegemist kuri- või väärteo toimepanemisega, kui nad õhutavad või hõlbustavad poolehoidjatel pürotehnika kasutamist staadionil;
- käsitatakse kuri- või väärteona sellise pürotehnika importimist ja levitamist, mida kasutati või mille puhul oli eesmärk seda kasutada jalgpallistaadionil;
- soovitatakse otseselt siduda staadioni ohutuse sertifitseerimise ja staadioni litsentsimise kord tervikliku staadioniohutuse juhtimise korraga, mis hõlmab muu hulgas tõhusat strateegiat pürotehnika kasutamise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks.

4. Staadioni ohutuse ja turvalisuse korraldamise kord

- a) Strateegia peaks tagama järjepideva lähenemisviisi pürotehnika kasutamise ennetamisele ja selle vastu võitlemisele staadionitel nii riigisiseste kui ka rahvusvaheliste mängude puhul.
- b) Strateegia peaks kohustama jalgpallivaldkonna asutusi kooskõlastama selliste näidissätete väljatöötamist ja kasutamist, mis lisatakse staadioni ohutuseeskirjadesse ning staadioni ohutuse ja julgeolekuga seotud toimingutesse ning mis käsitlevad pürotehnika kasutamise ennetamist ja selle vastu võitlemist.
- c) Strateegias tuleks esitada soovitus tagada, et jalgpallivaldkonna asutused, klubid ja poolehoidjate kontaktametnikud suhtlevad poolehoidjate rühmadega ohtude osas, mis on seotud pürotehnika kasutamisega staadionitel.
- d) Strateegias tuleks esitada soovitus tagada, et jalgpallivaldkonna asutused ja klubid teevad politseiga koostööd pürotehnilist seadet kasutavate isikute ja pürotehnika kasutamist juhendavate isikute tuvastamisel ja nende vastu võitlemisel.
- e) Strateegia peaks julgustama reguleerivaid asutusi / distsiplinaarorganeid ja teisi asjaomaseid sidusrühmi kaaluma võimalusi, mille eesmärk on edendada ja hõlbustada jalgpallistaadionitel poolehoidjate alternatiivsete (mittepürotehniliste) toetuse avaldamise meetodite arendamist.

5. Jalgpallialased politseistrateegiad ja -operatsioonid

- a) Strateegias tuleks nõuda, et poliitikakujundajad ja praktikud tagaksid, et jalgpallialaseid politseioperatsioone kavandatakse ja viiakse läbi nii, et tunnistatakse täielikult, et kõigi pürotehniliste seadmete kasutamine staadionitel võib kujutada endast märkimisväärset ohtu rahvatervisele ja ohutusele ning seetõttu tuleks seda vältida ja selle vastu võidelda.
- b) Strateegia peaks soodustama direktiivis 2013/29/EL sätestatud võimaluse asjakohast kasutamist, mis võimaldab liikmesriikidel võtta riiklikke meetmeid pürotehniliste toodete omamise, kasutamise ja/või müügi keelamiseks või piiramiseks avaliku korra, julgeoleku, tervise ja ohutuse huvides.
- c) Strateegia eesmärgiks peaks olema kehtestada sissepääsukeeld ja muud sanktsioonid isikutele, kes kasutavad jalgpallistaadionitel pürotehnikat või korraldavad või hõlbustavad selle kasutamist või kelle valduses on jalgpallistaadionitel pürotehnilised seadmed või nende komponendid.
- d) Strateegia peaks hõlmama meetmeid, mille eesmärk on jõustada pürotehnilisi tooteid käsitlevat ELi direktiivi 2013/29 seoses toodete sertifitseerimise ja tarnekontrolliga ning Euroopa ohtlike kaupade veo kokkuleppe (ADR) klassifitseerimis- ja transpordisätteid.
- e) Strateegia peaks innustama asjaomaseid avaliku sektori asutusi tegema kindlaks ja rakendama meetmeid pürotehnikka ebaseadusliku impordi ja turustamise (sealhulgas veebipõhiste allikate kaudu) takistamiseks ja ennetamiseks ning staadionitel pürotehnikka ebaseaduslikule kasutamisele kaasaaitamise takistamiseks ja ennetamiseks, ning võtma sihikule õigusrikkujad, et kehtestada sanktsioonid ja sissepääsukeelud. Vajaduse korral võivad varasema käitumise alusel kehtestatavate juurdepääsupiirangute kehtestamises osaleda sellised sidusrühmad nagu UEFA, riiklikud alaliidud ja klubid.

6. Prokuratuur ja kohtuasutused

- a) Strateegia peaks sisaldama korda, millega tagatakse, et prokuratuurid ning kohtu- ja haldusasutused mõistavad täielikult ohte tervisele ja ohutusele, mis on seotud pürotehniliste seadmete kasutamisega jalgpallistaadionitel.

7. Koolituskord

- a) Strateegiaga tuleks tagada, et staadioni ohutus- ja julgeolekutöötajate koolitusse lisatakse staadionil pürotehnika kasutamise ennetamist ja sellele reageerimist käsitlevad sessioonid, olenemata sellest, kas need töötajad on otseselt tööle võetud või on tegemist lepinguliste töötajatega.
- b) Strateegiaga tuleks tagada, et riiklikud ja üleeuroopalised jalgpallialased politsei koolitusüritused hõlmaksid koolitusi pürotehnika kasutamise ennetamise ja selle vastu võitlemise vajaduse kohta.
- c) Strateegiaga tuleks tagada, et staadioni ohutus- (julgeoleku)ametnike ja politseitöötajate riiklik ja üleeuroopaline ühiskoolitus peaks hõlmama koolitusi staadionitel pürotehnika kasutamise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks.
- d) Strateegiaga tuleks innustada jalgpallivaldkonna asutusi ja klubisid suurendama mängijate ja mängu teenindavate ametnike teadlikkust vajadusest vältida kokkupuudet pürotehnikaga ning asjaomaste osaliste, näiteks mängijate, treenerite ja juhtide puhul vältima pürotehnika kasutamise teadlikult või tahtmatult julgustamist või toetamist.
- e) Strateegiast peaks saama vahend, mille abil õpetada ja koolitada poolehoidjate rühmi seoses ohtudega, mida põhjustab pürotehnika kasutamine staadionitel.
